Informácia o 38. zasadnutí Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Dňa 2. októbra 2020 sa v Účelovom zariadení Bôrik v Bratislave konalo 38. zasadnutie Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“).

Podpredseda rady a štátny tajomník Ministerstva spravodlivosti SR Michal Luciak otvoril zasadnutie a vyzval na hlasovanie o návrhu programu zasadnutia rady.

Program bol schválený v nasledujúcom znení:

1. Informácia o reformnom pláne pre justíciu a pripravované opatrenia Ministerstva spravodlivosti SR (predkladá predsedníčka rady a ministerka spravodlivosti SR)

2. Informácia ku konaniu Európskej komisie voči Slovenskej republike vo veci segregácie rómskych detí vo vzdelávaní (predkladá člen rady Michal Davala)

3. List komisárky Rady Európy pre ľudské práva zo dňa 7. septembra 2020 a stanoviská medzinárodných odborných organizácií pre gynekológiu, interrupciu a antikoncepciu k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony; tlač 154, 19. 06. 2020 (prekladá členka rady Adriana Mesochoritisová)

4. Informácia k procesu prijímania návrhu zákona o finančnej podpore detí a rodín Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky; LP/2020/352 (prekladá členka rady Adriana Mesochoritisová)

5. Informácia zo zasadnutí výborov

6. Informácia o príprave III. Správy o plnení Celoštátnej stratégie o ochrane a podpore ľudských práv v SR (predkladá predsedníčka rady a ministerka spravodlivosti SR)

7. Ochrana ľudských práv a základných slobôd v kontexte prijímania a realizácie opatrení na zabránenie šírenia ochorenia COVID-19 (predkladá verejná ochrankyňa práv)

8. Informácia o legislatívnych opatreniach Ministerstva kultúry SR na posilnenie právnej ochrany novinárov, slobody prejavu v SR a v oblasti poskytovania dotácií (predkladá ministerka kultúry SR)

9. Informácia k legislatívnemu procesu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, a ktorým sa dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov; LP/2020/304 (predkladá podpredseda rady za občiansku spoločnosť Kalman Petöcz)

10. Informácia k procesu prípravy zmien volebných zákonov (predkladá podpredseda rady za občiansku spoločnosť Kalmán Petöcz)

BOD I.

V prvom bode programu podpredseda rady a štátny tajomník Ministerstva spravodlivosti SR (ďalej len „ministerstvo“) Michal Luciak uviedol **Informáciu o reformnom pláne pre justíciu a pripravované opatrenia ministerstva** (ďalej len „reformný plán“). Ako úvodom uviedol, materiály k reformnému plánu boli zaslané všetkým členom a členkám rady pred zasadnutím na bližšie oboznámenie.

K najvýznamnejším pripravovaným legislatívnym opatreniam ministerstva patrí *návrh ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov* (ďalej len „novela ústavy“). Novela ústavy bola schválená na rokovaní vlády SR dňa 30. septembra 2020 a v aktuálnom období bude predmetom rokovania na pôde Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“). Navrhovaná právna úprava sa zameriava predovšetkým na: reformu zloženia súdnej rady; previerky majetkových pomerov sudcov a sudcovskej spôsobilosti; reformu kreovania Ústavného súdu SR (ďalej len „ÚS SR“); úpravu niektorých pravidiel konania pred ÚS SR, najmä zavedenie možného prepojenia konania o sťažnosti fyzických a právnických osôb s konaním o súlade právnych predpisov; zavedenie vekového cenzu pre zánik funkcie sudcu všeobecného súdu a sudcov ÚS SR a úprava statusu sudcov všeobecných súdov; zriadenie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a s tým spojené súvisiace nové nastavenia právomoci ÚS SR.

V rámci reformného plánu justície bol pripravovaný vládny návrh zákona o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „novela zákona o zaistení majetku“), ktorý bol schválený na pôde NR SR dňa 22. októbra 2020. Cieľom novely zákona o zaistení majetku je zefektívniť systém zaisťovania majetku a zabezpečiť jeho správu. Návrh zákona tiež zavádza dve nové skutkové podstaty trestných činov, a to trestný čin ohýbania práva a trestný čin prijatia a poskytnutia náležitej výhody (tzv. prikrmovanie).

Ďalšou aktuálne pripravovanou zmenou je **návrh novely zákona o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 231/2019 Z.z. a ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov**, ktorá bola od 9. do 30. októbra 2020 predmetom medzirezortného pripomienkového konania. V zmysle novely sa navrhuje aj poskytovanie právnej pomoci v iných civilných konaniach ako len pri vymáhaní nároku na náhradu škody, a teda navrhuje sa rozšírenie poskytovania pomoci pri návrhoch na vydanie neodkladného opatrenia, ktoré chráni obeť pred ďalším kontaktom a viktimizáciou zo strany páchateľa. Pre účely poskytnutia odškodnenia sa navrhuje rozšíriť okruh obetí násilných trestných činov o pozostalé blízke osoby, ktoré v čase smrti žili so zomretým v spoločnej domácnosti v prípade, ak bola násilným trestným činom spôsobená smrť a o obete trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby, trestného činu nedobrovoľného zmiznutia, ktorým bola spôsobená nemajetková ujma.

Pre zabezpečenie prístupu obetí domáceho násilia ku komplexnej odbornej pomoci garantovanej zákonom o obetiach sa tiež navrhuje vytvorenie siete tzv. **intervenčných centier**. Tento model je založený na koordinácii činností a previazaní policajnej intervencie

s krízovou intervenciou a odbornou pomocou poskytnutou obeti alebo osobe ohrozenej domácim násilím bezprostredne po výskyte domáceho násilia.

Ministerstvo sa zameralo taktiež na prípravu **novely zákona o poskytovaní dotácií v pôsobnosti ministerstva,** ktorej návrh bol od 1. októbra do 21. októbra 2020 predmetom medzirezortného pripomienkového konania. V rámci zmeny sa navrhujú vypustiť kultúrne aktivity z účelov dotácie, priznať odmenu členom hodnotiacej komisie z občianskej spoločnosti a zmierniť byrokratickú záťaž. Poskytnutím rodného čísla žiadateľa sa zjednoduší získavanie informácii zo sociálnej a zdravotnej poisťovne a súdov ministerstvu s ohľadom na zákon o eGovernmente.

Po úvode podpredseda rady a štátny tajomník otvoril diskusiu k predmetnému bodu. V rámci nej vystúpil člen rady Michal Davala, ktorý ministerstvu adresoval otázky, či v rámci navrhovanej legislatívnej úpravy nového trestného činu zneužitia práva predkladateľ neuvažoval o zadefinovaní legálnej definície – „svojvoľné uplatnenia práva pri rozhodovaní sudcu“ priamo v novele zákona o zaisťovaní majetku, nakoľko tento pojem by mohol z jeho pohľadu a ďalších právnikov spôsobovať v praxi určité výkladové nejasnosti, či pochybnosti. Ďalej otvoril otázku k personálnemu rozsahu uvedeného trestného činu, t.j či sa bude aplikovať len na sudcu, prísediacich a rozhodcov rozhodcovských súdov, resp. z akého dôvodu boli vylúčení vyšší súdni úradníci.

Na otázky za ministerstvo spravodlivosti, ako vecne príslušný rezort, zodpovedal generálny riaditeľ sekcie legislatívy Juraj Palúš. Ako uviedol, nie je potrebné pojem svojvôľa legálne definovať v Trestnom zákone, nakoľko v rámci disciplinárnej zodpovednosti sudcov je už súčasťou skutkovej podstaty disciplinárneho previnenia od roku 2000. Súčasne v tejto veci doplnil, že dôvodová správa k návrhu zákona o zaistení majetku prináša pohľad a odpoveď ako k tomuto pojmu treba pristupovať, a preto práve dôvodová správa má slúžiť ako legálny výklad zákona pre súdy, ktoré ho budú aplikovať. Z hľadiska zodpovedania druhej otázky uviedol, že na subjekt, ktorý je páchateľom trestného činu treba nazerať z pohľadu sudcov a tých, ktorí vydávajú konečné rozhodnutia, rozhodnutia vo veci. V prípadoch rozhodnutí vydaných vyššími súdnymi úradníkmi sa nejedná o rozhodnutia konečné, a preto sú preskúmateľné a zmeniteľné rozhodnutím sudcu. Rovnako dodal, že očakáva skôr diskusiu o tom, či nerozšíriť túto skutkovú podstatu na akéhokoľvek verejného činiteľa, resp. nositeľa verejnej moci, ktorý vydáva rozhodnutia bez ohľadu na to, aký význam, či dosah pre fungovanie v spoločnosti tieto rozhodnutia majú. Záverom svojho vystúpenia uviedol, že navrhovanú novú skutkovú podstatu trestného činu treba vnímať v rovine generálnej prevencie. Súčasne pripomenul, že uznesenie o vznesení obvinenia voči osobe sudcu je oprávnený podať len prokurátor Generálnej prokuratúry SR. Z hľadiska útvarov polície je v tomto smere daná pôsobnosť Národnej kriminálnej agentúry (ďalej len „NAKA“) a o trestných činoch voči osobe sudcu je oprávnený rozhodovať Špecializovaný trestný súd. Preto možno očakávať, že Generálna prokuratúra spoločne s NAKA bude vedieť rozlišovať, kedy sa jedná o právny názor sudcu a kedy o svojvôľu pri rozhodovaní.

Po ukončení diskusie sa pristúpilo k hlasovaniu, rada prijala uznesenie č. 245 ktorým zobrala na vedomie informáciu o reformnom pláne pre justíciu a pripravované opatrenia ministerstva.

BOD II.

V druhom bode programu úvodom vystúpil člen rady Michal Davala, ktorý odôvodnil návrh zaradenia bodu programu – **Informácie ku konaniu Európskej komisie voči Slovenskej republike vo veci segregácie rómskych detí vo vzdelávaní** zo strany občianskej komory v rade.

Ako uviedol, Európska komisia (ďalej len „EK“) v októbri 2019 adresovala Slovenskej republike odôvodnené stanovisko vo veci segregácie rómskych detí, v ktorom vyzvala Slovenskú republiku, aby dodržiavala pravidlá EÚ týkajúce sa rovnakého zaobchádzania s rómskymi žiakmi, odvolávajúc sa na smernicu EÚ o rasovej rovnosti zakazujúcu diskrimináciu z dôvodu rasového alebo etnického pôvodu vo viacerých kľúčových oblastiach života, vrátane vzdelávania. Súčasne bola zo strany EK určená Slovenskej republike lehota 2 mesiace na prijatie príslušných opatrení za účelom dodržiavania pravidiel EÚ v oblasti rovnakého zaobchádzania.

Člen rady Michal Davala súčasne doplnil, že z verejne dostupných zdrojov nie je možné získať dostatočný podklad o tom, ako Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „MŠVVaŠ SR“) odpovedalo na list zo strany EK, t.j. aké opatrenia boli zo strany Slovenskej republiky v tejto veci prijaté, resp. o akých opatreniach bola EK informovaná. Členovia občianskej spoločnosti v rade sa rovnako zaujímali o aktuálne štádium tohto procesu.

Podpredseda rady Michal Luciak pri tejto príležitosti požiadal štátnu tajomníčku MŠVVaŠ SR Moniku Filipovú o zodpovedanie predmetných otázok a priblíženie aktuálneho stavu konania EK voči Slovenskej republike.

Štátna tajomníčka členov rady informovala, že MŠVVaŠ SR zasielalo svoju odpoveď EK v mesiaci október 2020, ktorá obsahovala 30 strán podrobných informácií. Napriek uvedenému EK zaslala Slovenskej republike výzvu zo dňa 30. marca 2020 na zodpovedanie doplňujúcich 10 otázok s lehotou na vypracovanie 2 mesiace. Odpoveď adresovaná EK, konkrétne komisárke pre rovnosť v Bruseli bola zasielaná ministrom školstva, vedy, výskumu a športu SR 10. júna 2020 prostredníctvom Stáleho zastúpenia EÚ v Bruseli. Odpoveď bola vypracovaná participatívnym spôsobom, na jej príprave a vypracovaní sa podieľali vecné útvary na MŠVVaŠ SR, priamo riadené organizácie MŠVVaŠ SR, hlavná školská inšpektorka a rovnako externé dotknuté orgány.

Ako uviedla, MŠVVaŠ SR je naďalej v intenzívnom pracovnom kontakte so Stálym zastúpením EÚ v Bruseli, s EK ale i zahraničnými partnermi, ktorí čelia podobným význam ako Slovenská republika, t.j. s Českou republikou a Maďarskom. MŠVVaŠ SR je v súčasnosti v štádiu očakávania odpovede zo strany EK na zasielané listy zo strany Slovenskej republiky.

Štátna tajomníčka v rámci svojho príhovoru predstavila aj plánované kroky MŠVVaŠ SR na ceste k odbúravaniu a eliminácii problémov so segregáciou, v zmysle ktorých budú prijaté ďalšie opatrenia na podporu inkluzívneho vzdelávania. V októbri 2020 sa spustil Nultý akčný plán Stratégie inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní s prioritnými oblasťami a opatreniami na obdobie október 2020 až december 2021, ktoré zahŕňajú návrh

legislatívnych zmien za účelom posilnenia zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní. Návrh novely sa plánuje predložiť v prvom štvrťroku 2021. MŠVVaŠ SR rovnako plánuje vytvorenie metodiky pre predchádzanie a odbúravanie segregovaného vzdelávania pre jednotlivých aktérov vzdelávania a prostredníctvom dotačnej schémy podporiť neziskové organizácie, ktoré poskytujú starostlivosť deťom z marginalizovaných rómskych komunít v ranom a predškolskom veku. Implementácia povinného predškolského vzdelávania je naplánovaná od septembra 2021.

Následne bola otvorená diskusia, v rámci ktorej vystúpila členka rady Dagmar Horná, ktorá uviedla, že by bolo vhodné využiť potenciál monitorovacej komisie pre Prioritu I. - vzdelávanie a pokračovať v participatívnom procese stratégie inkluzívneho vzdelávania, ďalej v legislatíve definovania segregácie a desegregácie a čerpaní prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) v tomto období a v príprave budúceho obdobia 2021 – 2027.

Pani štátna tajomníčka uviedla, že prioritou MŠVVaŠ SR je využiť EŠIF práve na dištančné vzdelávanie zahrňujúc i deti zo sociálne znevýhodneného prostredia. Z tohto hľadiska je preto dôležité sústrediť sa na podporu terénnych pracovníkov a tiež online vzdelávanie formou podpory a vybudovania bezdrôtového pripojenia na internet v komunitných centrách.

V diskusii k tomuto bodu vystúpil i člen rady Michal Davala, ktorý položil otázku, či sa pripravuje model procesu diagnostiky, či bude implementovaný na celom území Slovenska, a tiež či forma tohto modelu bude ako právne záväzný predpis, resp. metodické usmernenie. Štátna tajomníčka uviedla, že v problematike diagnostiky zatiaľ nemožno odpovedať konkrétne, či sa budú prijímať opatrenia v rámci celého územia, prípadne formou odporúčaní, a to i vzhľadom na množstvo a rôznorodosť žiakov (špeciálne školy, marginalizované rómske komunity). Súčasne doplnila, že i medzi odborníkmi na danú problematiku naďalej prebieha diskusia, ako daný problém riešiť v spolupráci s MŠVVaŠ SR.

Po ukončení diskusie pristúpil podpredseda rady k hlasovaniu a rada prijala uznesenie č. 246, ktorým zobrala na vedomie Informáciu ku konaniu Európskej komisie voči Slovenskej republike vo veci segregácie rómskych detí vo vzdelávaní.

BOD III.

V bode tri programu vystúpila prostredníctvom online prenosu členka rady Adriana Mesochoritisová, ktorá v mene členiek a členov občianskej komory rade otvorila a prezentovala návrh uznesenia rady k listu komisárky Rady Európy pre ľudské práva zo dňa 7. septembra 2020 a stanoviská medzinárodných odborných organizácií pre gynekológiu, interrupciu a antikoncepciu k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „novela zákona o zdravotnej starostlivosti“).

Ako úvodom členka rady Adriana Mesochoritisová uviedla, rada ako stály, odborný a poradný orgán vlády SR v zmysle svojho štatútu okrem iného zaujíma aj stanoviská a prijíma uznesenia k návrhom zákonov a iných všeobecne záväzných predpisov, ktoré môžu mať dosahy na ochranu a dodržiavanie ľudských práv, a preto členovia občianskej spoločnosti vnímali potrebu otvoriť diskusiu k návrhu zákona o zdravotnej starostlivosti, ktorý sa dotýka reprodukčných a sexuálnych práv žien. Informovala, že hlasovanie v NR SR dňa 30. septembra k tomuto návrhu zákona nebolo možné uskutočniť, a preto bolo presunuté na októbrovú schôdzu. Účelom zaradenia tohto bodu v rámci programu bolo rovnako oboznámenie členov s listom komisárky Rady Európy zo 7. septembra 2020, s listom Medzinárodnej federácie pre gynekológiu a pôrodníctvo a Medzinárodnej federácie odborníkov a odborníčok v oblasti interrupcie a antikoncepcie adresovaný poslancom a poslankyniam NR SR.

Ako ďalej členka rady informovala, komisárka Rady Európy vo svojom liste vyzýva poslancov a poslankyne NR SR odmietnuť akékoľvek navrhované legislatívne opatrenia, ktoré by z praktického ako i právneho hľadiska viedli k obmedzeniu prístupu žien k ich sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu a ich právam, a tiež k ich prístupe k bezpečným a legálnym interrupciám. Komisárka súčasne upozornila aj na návrh predĺžiť povinnú čakaciu lehotu na vykonanie interrupcie zo 48 hodín na 96 hodín a rozšírenie jej uplatňovania na všetky situácie, okrem prípadov, keď je bezprostredne ohrozené zdravie ženy. Komisárka poukazuje aj na zavedenie novej požiadavky na povolenie vykonávania interrupcie zo zdravotných dôvodov na poklade vyžiadania si 2 zdravotných lekárskych posudkov, ktoré tieto dôvody potvrdzujú, v porovnaní so súčasným jedným lekárskym potvrdením, s výnimkou poskytnutia neodkladnej zdravotnej starostlivosti. Ďalej poukazuje aj na zmeny napr. v súvislosti s informáciami o umelom prerušení tehotenstva a zhromažďovaním a zdieľaním osobných údajov, ktoré majú potenciál vytvoriť podstatnú prekážku k bezpečným a legálnym interrupciám. Pripomína Slovenskej republike, že všetky tieto opatrenia sú v rozpore nielen s usmerneniami Svetovej zdravotníckej organizácie, ale sú v rozpore aj s odporúčaniami, ktoré boli adresované Slovenskej republike zo strany Organizácie Spojených národov, a to najmä Výboru pre diskrimináciu žien a Výboru pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva.

Stanovisko za Ministerstvo zdravotníctva SR (ďalej len „MZ SR“) prezentoval v zastúpení štátneho tajomníka MZ SR pán docent Jozef Kalužay, riaditeľ odboru zdravotnej starostlivosti. V reakcii na predkladateľku a členku rady uviedol, že MZ SR, resp. sekcia zdravia a odboru zdravotnej starostlivosti veľmi dôsledne posúdila novelu zákona o zdravotnej starostlivosti navrhovanú niekoľkými poslancami a poslankyňami NR SR z odborného klinicko-medicínskeho hľadiska. Pri posudzovaní novely boli zohľadňované aj stanoviská medzinárodných organizácii, medzi nimi aj tých, ktoré vo svojom vystúpení uvádzala predkladateľka uvedeného bodu zasadnutia.

Ako ďalej riaditeľ odboru zdravotnej starostlivosti členov a členky rady informoval, výkon medicínskeho abortu z odborného klinicko-medicínskeho pohľadu je na rozmedzí toho, čo možno označiť za zdravotnú starostlivosť, nakoľko cieľom zdravotnej starostlivosti je vždy

dosiahnuť určitý zdravotný prospech jedinca, čím v širšej rovine možno hovoriť aj o prospechu pre verejné zdravie. V prípade výkonu medicínskeho potratu dnes nemožno v rozvinutých, ale aj v menej rozvinutých krajinách hovoriť o dosiahnutí zdravotného prospechu.

Ďalej uviedol, že prínos zdravotného výkonu musí byť z pohľadu MZ SR zjavný, jednoznačný a signifikantný, nakoľko zdravotný výkon vrátane medicínskeho abortu narušuje vždy telesnú integritu a súkromie pacienta, v tomto prípade telesnú integritu ženy. Preto nevykonaním medicínskeho abortu nemôže byť z pohľadu medicíny právo na telesnú integritu a súkromne pacienta nijakým spôsobom narušené. Uvádza tiež, že doterajší medicínsky a právny výklad k problematike medicínskeho potratu na žiadosť ženy v prípade neplánovaného tehotenstva nemožno považovať za nemenný celok, najmä z pohľadu pokroku v medicínskej, ale aj medicínsko-právnej, sociálnej a ľudsko-právnej vede. Čoraz viac je pozorovaný negatívny dlhodobý vplyv na vykonanie medicínskeho potratu na zdravie matky, celej rodiny a v širšom kontexte aj na verejné zdravie

V súvislosti s návrhom o predĺženie lehoty zo 48 hodín na 96 hodín (4 dní), MZ SR uvádza, že i navrhovaná lehota 4 dní je príliš krátka na porozumenie a prijatie informovaného rozhodnutia, a to i s ohľadom na medicínske poznatky a prax, ktorá potvrdzuje dôležitosť multidisciplinárneho prístupu a tímového rozhodnutia lekárov vo vážnych medicínskych diagnózach, vrátane medicínskeho abortu. MZ SR s návrhom na predĺženie lehoty preto súhlasí, rovnako s požiadavkou druhého lekárskeho posudku. MZ SR súčasne dodáva, že predložený poslanecký návrh nehovorí o možnosti, respektívne nemožnosti vykonať potrat ako taký, neobmedzuje preto prístup k tomuto z odborného hľadiska problematickému výkonu.

MZ SR preto na podklade vyššie uvedených výhrad žiadalo o preformulovanie návrhu predloženého uznesenia rady, resp. nehlasovania o ňom.

Podpredseda rady následne otvoril diskusiu k predmetnému bodu zasadnutia.

V diskusii reagoval poslanec Radovan Marcinčin, poslanec NR SR, ktorý vystúpil za Ústavnoprávny výbor NR SR. Vo svojom príhovore členom a členkám rady uviedol, že sa stotožňuje s názorom MZ SR, ktoré konštatuje v predkladacej správe k návrhu novely zákona o zdravotnej starostlivosti, že zavádzané inštitúty, ako napr. predĺženie lehoty zo 48 hodín na 96 hodín, kvalitnejší rozsah informačnej a poučovacej povinnosti, regulácia reklamy, uhrádzanie druhej lekárskej správy zo zdravotného poistenia, či poskytnutie hmotného zabezpečenia ženy nemožno považovať za exces, s ohľadom na nález ÚS SR, sp. zn. PL ÚS 12/01 zo 4. decembra 2007. Súčasne sa vyjadril, že v liste pani komisárky nenachádza konkrétne ustanovenie Európskeho dohovoru o ľudských právach. Záverom uviedol, že konštatované predĺženie lehoty zo 48 na 96 hodín nemožno považovať za obmedzenie práva žien na interrupciu, nakoľko aj v niektorých európskych krajinách je táto lehota dlhšia, napr. v Taliansku (7 dní), Belgicku (6 dní), Holandsku (5 dní), a preto odporučil členom a členkám hlasovať proti návrhu uznesenia rady.

Následne opätovne vystúpila prekladateľka návrhu uznesenia, ktorá pripomenula, že Slovenská republika je viazaná viacerými dohovormi, ktoré priznávajú ženám právo na zdravie v zmysle čl. 12 Dohovoru o všetkých formách diskriminácie žien, ktorý zahŕňa aj právo na prístup k včasným, bezpečným a finančne dostupným interrupčným službám. Ďalej uviedla, že ženy nemajú prístup k bezpečnej legálnej interrupcii, pretože vo viac ako tretine okresov na území Slovenskej republiky sú legálne interrupcie nedostupné, a to aj s ohľadom na výhradu vo svedomí lekárov, ktorá na Slovensku tiež nie je dostatočne upravená. Výbor pre OSN pre odstránenie diskriminácie žien (ďalej len „výbor OSN“) súčasne odporúčal Slovensku, aby z verejného zdravotného poistenia zabezpečila univerzálne pokrytie všetkých nákladov súvisiacich s legálnymi interrupciami, vrátane interrupcii na žiadosť, ako aj výdavky modernej antikoncepcie, aby bol ďalej zrevidovaný zákon o zdravotnej starostlivosti a boli zrušené čakacie lehoty s cieľom zabezpečiť prístup k bezpečným interrupciám. V nadväznosti na odporúčanie výboru OSN uviedla, že z medicínskeho hľadiska čakacie lehoty nemajú žiadne odôvodnenie a z ľudsko-právneho hľadiska sa považujú za reštriktívne. Uviedla tiež, že štáty, ktoré zaviedli reštrikcie, neboli úspešné v znižovaní počtu interrupcií, naopak podarilo sa im iba ohroziť zdravie žien, nakoľko vyhľadávali interrupčnú starostlivosť v iných krajinách (tie, ktoré si to finančne mohli dovoliť), resp. siahali po prostriedkoch, ktoré z hľadiska bezpečnosti možno označiť za zdravie a život ohrozujúce. Uvedené v mnohých prípadov viedlo k prehĺbeniu sociálnej nerovnosti.

Docent Kalužay akceptoval dôležitosť a potrebu ľudských práv a práv súvisiacich s reprodukčným a sexuálnym zdravím, a ako uviedol, tejto problematike je venovaná adekvátna pozornosť a je riešená aj z pohľadu odboru zdravotnej starostlivosti. Ako informoval, MZ SR pri hodnotení poukazovalo na skutočnosť, že zdravotná starostlivosť ženám, tehotným ženám nie je poskytovaná úplne podľa poznatkov antropologických vied, a preto tehotná žena, ktorá žiada výkon interrupcie je vystavovaná situácii, kedy sa musí rozhodovať relatívne rýchlo, pričom dopad jej rozhodnutia ju sprevádzaný v priebehu života. Záverom uviedol, že poznatky ktoré prichádzajú od zahraničných organizácií, nie vždy celkom reflektujú a komplexne vyhodnocujú negatívne dopady na výkon interrupcie.

Záverom diskusie predniesol svoj návrh na preformulovanie návrhu uznesenia rady v časti B, podľa ktorého by rada zobrala na vedomie po vypočutí odborných argumentov stanovisko MZ SR k predloženému návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, oproti pôvodne navrhovanému zneniu návrhu uznesenia v časti B, ktoré odporúčalo MZ SR oboznámiť sa s odporúčaniami komisárky Rady Európy pre ľudské práva a ďalších odborných a profesných organizácii adresovaných Slovenskej republike. a súčasne odporúčalo MZ SR vypracovať vládny návrh zákona, ktorý odstráni existujúce obmedzenia v prístupe k bezpečných a včasným interrupciám v právnej úprave reprodukčných práv žien a využiť ich vo svojej ďalšej činnosti, ktorá musí byť vedená primárne odbornými argumentami.

Podpredseda rady po ukončení diskusie otvoril hlasovanie a vyzval členov a členky rady na hlasovanie o pozmeňujúcom návrhu uznesenia na podklade formulácie MZ SR. Tento pozmeňujúci návrh nebol radou podporený, a preto sa opätovne hlasovalo o pôvodnom znení návrhu uznesenia. Tento návrh bol radou podporený nadpolovičnou väčšinou hlasujúcich prítomných členov a členiek a rada prijala uznesenie č. 247 k listu komisárky Rady Európy pre ľudské práva zo dňa 7. septembra 2020 a k stanoviskám medzinárodných odborných organizácii pre gynekológiu, interrupciu a antikoncepciu k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 576/ 2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony; ktorým prerokovala a vzala na vedomie v bode A. 1 list komisárky Rady Európy pre ľudské práva zo dňa 7. septembra, v bode A. 2 list Medzinárodnej federácie pre gynekológiu a pôrodníctvo zo dňa 11. septembra 2020 a v bode A.3 list Medzinárodnej federácie odborníkov a odborníčok a v bode B. odporučila Ministerstvu zdravotníctva SR oboznámiť sa s odporúčaniami komisárky Rady Európy pre ľudské práva.

BOD IV.

V bode štyri programu vystúpila členka rady Adriana Mesochoritisová, ktorá predniesla za občiansku spoločnosť v rade **návrh uznesenia rady k procesu prijímania návrhu zákona o finančnej podpore detí a rodín** (ďalej len „návrh zákona o finančnej podpore rodín“) v gescii Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVaR SR“). Ako uviedla, MPSVaR SR pripravilo a predložilo na rokovanie vlády SR návrh zákona o finančnej podpore, ktorý zásadným spôsobom zasiahol do dotácií na podporu rodovej rovnosti, a to bez participácie občianskej spoločnosti na tomto procese. Názov dotačného programu bol rovnako premenovaný na dotáciu na podporu rovnosti príležitostí žien a mužov, čím sa mení aj podstata a účel poskytovania dotácie. Rovnako tento návrh na zmenu dotačného zákona bol včlenený s nesúvisiacimi časťami iných zákonov, čo z pohľadu členov a členiek rady vyvoláva pochybnosť o úmysle predkladateľa.

Návrh zákona o finančnej podpore rodín v rámci legislatívnej prípravy a pripomienkovania nebol prerokovaný vo Výbore pre rodovú rovnosť a ani predložený na rokovanie rady, či rokovanie Rady vlády SR pre mimovládne organizácie, a to i napriek tomu, že materiál sa priamo dotýkal rodovej rovnosti a fungovania mimovládnych organizácii, či občianskej spoločnosti. Do pozornosti v tejto súvislosti dala prekladateľka členom a členkám rady čl. 2 smernice na prípravu a prekladanie materiálov na rokovanie vlády SR, ktorý stanovuje, že ak sa materiál týka činnosti, pre ktorú bol zriadený poradný orgán vlády SR, je potrebné ho v dostatočnom časovom predstihu pred predložením na rokovanie vlády SR posúdiť v tomto poradnom orgáne. Za predloženie materiálu tomuto poradnému orgánu vlády SR v tomto prípade zodpovedá jeho prekladateľ. Súčasne vedúci úradu vlády SR v zmysle čl. 15 smernice môže bezodkladne informovať predkladateľa o nedostatkoch a požiadať o ich odstránenie, najmä ak predložený materiál nie je v súlade so smernicou, nebol zverejnený na pripomienkovanie, alebo predložený na rokovanie poradných orgánov vlády SR.

Členovia a členky rady reprezentujúci občiansku spoločnosť v rade rovnako uviedli, že z ich pohľadu rovnako prišlo k porušeniu legislatívnych pravidiel vlády SR, nakoľko návrh zákona o finančnej podpore bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania v skrátenom trvaní 7 dní, namiesto obvyklých 15 dní, čím verejnosť nemala dostatočnú príležitosť predložiť svoje pripomienky, čo bolo zo strany MPSVaR SR aj deklarované vo svojej správe o participácii občianskej spoločnosti.

Predstavili preto na zasadnutí návrh uznesenia rady, v ktorom vyzvali vládu SR, všetky ministerstvá a ústredné orgány štátnej správy, aby aplikovali pravidlá zapájania sa verejnosti do tvorby verejných politík, aby dôsledne aplikovali smernicu na prípravu a prekladanie materiálov na rokovanie vlády SR a predkladali príslušné materiály, ktoré vecne spadajú do pôsobnosti rady rade v predstihu, tak aby bolo možné o týchto materiáloch kvalifikovane diskutovať a prijímať k nim pripomienky, či návrhy. Bod B návrhu uznesenia vyzýval MPSVaR SR dodržiavať legislatívne pravidlá vlády SR a pravidlá zapájania verejnosti do tvorby verejných politík pri materiáloch predkladaných na rokovanie vlády SR, vrátane procesu prijímania Národného akčného plánu pre prevenciu a elimináciu násilia na ženách 2020 – 2025, Celoštátnej stratégie rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí v Slovenskej republike a Akčného plánu rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí na roky 2020 – 2025 a predložiť rade informáciu o súlade prístupu MPSVaR SR k agende rodovej rovnosti s medzinárodnými záväzkami, osobitne s odporúčaniami Výboru pre odstránenie diskriminácie žien (CEDAW), Výboru pre hospodárske, sociálne a kultúrne práva (CESCR). Časť pôvodného uznesenia v časti B, v ktorej sa vyzývalo MPSVaR SR zopakovať medzirezortné pripomienkové konanie k návrhu zákona o finančnej podpore rodín bola zo strany občianskej spoločnosti vypustená, nakoľko vláda SR na svojom rokovaní 2 dní pred zasadnutím rady schválila tento zákon, avšak pod zmeneným názvom ako návrh zákona, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s podporou detí a rodín.

Za MPSVaR SR vystúpila riaditeľka rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí Zuzana Brixová, ktorá v nadväznosti na prekladateľku návrhu uznesenia uviedla, že MPSVaR SR dodržalo legislatívne pravidlá vlády SR, a teda zo strany rezortu nebol zvolený neobvyklý spôsob predloženia návrhu zákona o finančnej podpore rodín do medzirezortného pripomienkového konania. Ako uviedla, v tomto prípade sa jednalo o návrh zákona predkladaný mimo plánu legislatívnych úloh vlády SR, a preto bol zo strany MPSVaR SR aplikovaný dôvod naliehavosti, v dôsledku čoho trvalo medzirezortné pripomienkové konanie 7 dní, namiesto bežných 15 dní. Súčasne dodala, že tento postup umožňujú legislatívne pravidlá vlády SR, a z jej pohľadu je celkom bežný dokonca u iných rezortov.

Ďalej boli členovia a členky rady informovaní, že k návrhu zákona zaslalo tridsať jeden subjektov celkovo stoosemdesiat pripomienok, z toho päťdesiatšesť zásadných, čiže z toho hľadiska sa nestotožnila s tvrdením, že odborná verejnosť nemala príležitosť adresovať svoje pripomienky. Predkladatelia zásadných pripomienok boli zo strany MPSVaR SR prizvaní na rozporové konanie, kde boli tieto ústne prejednávané. Materiál sa na rokovanie vlády SR predkladal s rozporom, nakoľko sa nepodarilo odstrániť zásadnú pripomienku splnomocnenca vlády SR pre občiansku spoločnosť.

Záverom svojho vystúpenia riaditeľka odboru rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí navrhla členom a členkám rady preformulovať predkladaný návrh uznesenia, a to najmä viaceré ustanovenia časti B.

V diskusiu k tomuto bodu vystúpil člen rady Michal Davala, ktorý položil otázku na dôvody naliehavosti, pre ktorú bol návrh zákona predkladaný v skrátenom medzirezortnom konaní; a druhú, prečo tento návrh zákona, ktorým sa zásadným spôsobom mení prístup k otázke rodovej rovnosti nebol predložený na príslušný Výbor pre rodovú rovnosť, resp. na rokovanie rady.

Na prvú otázku člena rady Michala Davala odpovedala Ivana Mrázková, riaditeľka odboru stratégie sociálnej ochrany detí a rodiny, ktorá uviedla, že dôvod naliehavosti bol uplatnený z časového hľadiska, a to tak, aby návrh zákona o finančnej podpore rodín mohol byť účinný už od 1. januára 2021. Ako uviedla, MPSVaR SR disponuje finančnými prostriedkami, ktorými chce jednak podporiť už existujúce dotačné programy, ale súčasne sa chce zamerať aj na podporu dobrovoľníckej činnosti v oblasti sociálnych vecí a podporu funkcie rodiny v rámci nových dotačných programov. Rovnako plánuje aj rozšírenie opatrení pre zdravotne znevýhodnené deti a staršiu populáciu, a preto bol legislatívny proces i tohto hľadiska tomu podmienený.

Zuzana Brixová v odpovedi na druhú otázku uviedla, že situácia v súvislosti so zasadnutím Výboru pre rodovú rovnosť nebola ideálna, stretnutia so zástupcami občianskej spoločnosti boli obmedzené z dôvodu preventívnych opatrení proti šíreniu ochoreniu COVID-19, a teda žiadne stretnutia výborov sa nekonali. Situácia ju mrzí a bude sa usilovať, aby sa podobná situácia v rámci Výboru pre rodovú rovnosť už neudiala.

Na uvedené reagoval aj podpredseda Výboru pre deti a mládež Peter Guráň, ktorý doplnil, že návrh zákona o finančnej podpore rodín nebol prerokovaný participatívne ani vo Výbore pre deti a mládež, a to i napriek tomu, že predmetný návrh zákona sa dotýka i agendy detí a mládeže.

Opätovne reagoval člen rady Michal Davala, ktorý uviedol, že prijatie zákona s dátumom účinnosti od 1. januára 2021 nie je dôvodom na použitie príslušného článku legislatívnych pravidiel vlády SR, ktorý hovorí o naliehavosti, nakoľko úlohou každého ústredného orgánu štátnej správy je naplánovať legislatívne procesy tak, aby boli všetky termíny dodržané, s dodržaním pravidiel zapájania verejnosti do tvorby verejných politík, legislatívnych pravidiel vlády SR ako aj smernicou na prípravu a prekladanie materiálov na rokovanie vlády SR, ktorá zahŕňa aj prerokovanie materiálov v poradných orgánoch, či výboroch. Záverom iba zdôraznil, že argument lehôt na vysvetlenie naliehavosti neobstojí, nemá právnu podporu, nakoľko každé jedno ministerstvo z hľadiska zámeru prijatia legislatívnej úpravy v skrátenom čase by sa mohlo odkazovať na naliehavosť, čím by prišlo k zneužitiu a obchádzaniu legislatívnych pravidiel vlády SR.

Do diskusie sa zapojil i splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti, ktorý uviedol, že jednak ako splnomocnenec vlády SR a tiež ako podpredseda Rady vlády pre mimovládne neziskové organizácie zodpovedný za otvorené vládnutie si je vedomý, že uvedený proces nebol v súlade s otvoreným vládnutím, momentálne sa však už návrh zákona nachádzal v NR SR.

Súčasne navrhol doplnenie uznesenia v časti A so znením, v ktorom by sa vyzývala vláda SR, ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy dôsledne dodržiavať ustanovenia zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov a legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky, najmä ustanovenia týkajúce sa účasti verejnosti na tvorbe právnych predpisov a zverejňovanie predbežnej informácie. Uvedený návrh bol podmienený z hľadiska toho, že zo strany MPSVaR SR nebola pred skráteným medzirezortným konaním zverejnená predbežná informácia, čím súčasne nebola vypracovaná ani správa o účasti verejnosti. Návrh doplnenia uznesenia zo strany splnomocnenca vlády SR predstavoval tiež výzvu do budúcnosti predchádzať uvedeným vzniknutým situáciám.

Členka rady Adriana Mesochoritisová požiadala o doplnenie návrhu uznesenia v časti B, v ktorom sa by vyzývalo MPSVaR SR k plneniu uznesenia č. 65 zo 6. júna 2019 Výboru pre rodovú rovnosť.

Následne podpredseda rady vyhlásil krátku prestávku, v rámci ktorej požiadal členov a členky rady o dohodu vo veci koncipovania a kompletizácie znenia návrhu uznesenia rady v zmysle prezentovaných návrhov na doplnenie, či zmenu. Nakoľko prišlo k dohode medzi navrhovateľkou a členmi, ktorí predniesli svoje výhrady na zmenu návrhu uznesenia, podpredseda rady otvoril hlasovanie o uznesení ako celku.

Rada prijala uznesenie č. 248 k procesu prijímania návrhu uznesenia o finančnej podpore detí a rodín Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

BOD V.

V bode V. vystúpil tajomník rady Marián Filčík, ktorý otvoril bod zasadnutia týkajúci sa **Informácii zo zasadnutí výborov**. Ako informoval, v medzisesionálnom období zasadal Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny spolu tri krát, rovnako zasadal aj Výbor pre predchádzania a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie. Výbor pre deti a mládež, Výbor pre rodovú rovnosť a Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím uskutočnili hlasovanie o materiáloch prostredníctvom procedúry per rollam. Výbor pre LGBTI a Výbor pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania nezasadali. Všetky informácie zo zasadnutí výborov boli členom a členkám rady zasielané.

V rámci tohto bodu bol súčasne predstavený aj splnomocnencom vlády SR pre národnostné menšiny Lászlom Bukovszkym **návrh legislatívneho zámeru zákona o národnostných**

menšinách. Ako uviedol, 23. januára 2020 bolo v rámci zasadnutia Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny prijaté zásadné stanovisko č. 4, ktorým Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny schválil návrh legislatívneho zámeru zákona o národnostných menšinách a súčasne požiadal predsedu výboru predložiť tento návrh na zasadnutie rady.

Prijatie nového zákona o národnostných menšinách podporila aj vláda SR v rámci svojho programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020 – 2024, v ktorom si stanovila cieľ prijať tento zákon. Úloha prijatia zákona je tiež premietnutá v rámci legislatívneho plánu vlády SR. Ako záverom svojho vystúpenia informoval pán splnomocnenec vlády SR, zákon sa plánuje predložiť na rokovanie vlády SR v poslednom štvrťroku budúceho roka 2021.

Podpredseda rady následne vyzval členov rady na hlasovanie, rada prijala uznesenie č. 249, ktorým zobrala na vedomie Informáciu zo zasadnutí výborov a uznesením č. 250 zobrala na vedomie návrh legislatívneho zámeru zákona o národnostných menšinách a odporučila predsedníčke rady predložiť návrh legislatívneho zámeru zákona o národnostných menšinách na rokovanie vlády SR.

BOD VI.

V bode šesť programu vystúpil tajomník rady, ktorý predstavil bod: **Príprava správy o plnení Celoštátnej stratégie o ochrane a podpore ľudských práv v Slovenskej republike**. Ako informoval, v zmysle uznesenia vlády SR v znení uznesenia vlády SR č. 467/2015 a uznesenia vlády SR č. 70/2016 k Celoštátnej stratégii ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republiky (ďalej len „stratégia“) bola v zmysle bodu B.6 uložená povinnosť povinným subjektom predložiť ministerke spravodlivosti SR odpočet plnenia úloh vyplývajúcich zo stratégie do 30. júna 2020. Ministerka spravodlivosti SR je následne povinná v zmysle bodu B. 9 predmetného uznesenia predložiť správu o plnení stratégie na rokovanie vlády SR v termíne do 31. decembra 2020.

Ministerstvo pri koncipovaní správy o plnení stratégie identifikovalo v materiáloch od zodpovedných subjektov niektoré oblasti, ktoré by bolo vhodné doplniť bližšími informáciami. Ako informoval tajomník rady, ministerstvo z tohto dôvodu navrhlo lehotu 3 týždňov, v rámci ktorých by požiadalo jednotlivé dotknuté rezorty o sprostredkovanie informácii a súčasne členovia a členky rady by mohli rovnako počas trvania tejto lehoty adresovať svoje pripomienky, či námety na doplnenie prípravy správy stratégie. Sekretariát rady preto v týchto intenciách pripravil i návrh uznesenia.

Nakoľko členovia a členky rady po odprezentovaní uvedeného bodu tajomníkom nemali žiadne návrhy na diskusiu, podpredseda rady vyzval na hlasovanie o predkladanom návrhu uznesenia.

Rada uznesením č. 251 zobrala na vedomie Informáciu o príprave správy o plnení Celoštátnej stratégie o ochrane a podpore ľudských práv v Slovenskej republike a súčasne poverila sekretariát rady predložiť Správu o plnení úloh uvedených v Celoštátnej stratégii ochrany

a podpory ľudských práv v Slovenskej republike na rokovanie vlády SR po zapracovaní pripomienok vznesených členkami a členmi rady v lehote do 23. októbra 2020.

BOD VII.

V bode sedem podpredseda rady udelil slovo členke rady a verejnej ochrankyni práv Márii Patakyovej, ktorá predstavila na zasadnutí rady ňou navrhnutý bod – **Informáciu o ochrane ľudských práv a základných slobôd v kontexte prijímania a realizácie opatrení na zabránenie šírenia ochorenia COVID-19**.

Ako úvodom svojho príspevku pani verejná ochrankyňa práv uviedla, verejný ochranca práv je tým subjektom v systéme orgánov verejnej štátnej moci, ktorého úlohou je poukazovať na ohrozovanie, porušovanie a neprimerané obmedzovanie základných práv pri výkone verejnej správy alebo pri výkone verejnej moci. Aj keď ochrana života a zdravia v čase boja s pandémiou musia byť najvyššou prioritou, všetky zásahy do ústavne zaručených práv a slobôd fyzických a právnických osôb musia byť vykonávané na základe nespochybniteľného ústavného rámca. Pre účinný boj s pandémiou je v istých prípadoch nutné obmedziť niektoré základné práva a slobody, každé obmedzenie základných práv však musí byť vzhľadom na okolnosti primerané a jeho intenzita nesmie presiahnuť mieru nevyhnutnosti na dosiahnutie účelu obmedzenia.

Ako ďalej členov a členky rady informovala, kancelária verejného ochrancu práv (ďalej len „KVOP“) sa konštruktívnym spôsobom snažila nadviazať komunikáciu s jednotlivými orgánmi výkonnej moci, aby ich upozornila na pochybenia, ktorých výsledkoch mohlo byť alebo aj bolo neprimerané obmedzovanie základných práv. Poukazovala na ľudsko-právne úskalia pri zavádzaní „štátnej karantény“, pri procesnom postupe v zamedzovaní prístupu cudzincov na územie SR, pri zavádzaní karantény pre celé rómske osady, pri plošnom zákaze nákupu pre seniorov mimo vyhradený čas, pri prijímaní obmedzení pre seniorov umiestnených v DSS, pri obmedzovaní poskytovania štandardnej zdravotnej starostlivosti a v ďalších prípadoch obmedzení na základe prijatých opatrení.

Najzásadnejší problém, ktorý KVOP identifikovala bol, že niektoré opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR (ďalej len „ÚVZ“) mali pôsobnosť na celom území SR, a preto ich časť odbornej verejnosti považovala za všeobecne záväzný právny predpis. V zmysle platnej právnej úpravy je prieskum všeobecne záväzného právneho predpisu na ÚS SR pre fyzické a právnické osoby nedostupný, návrh podľa čl. 125 Ústavy SR môžu podať len aktívne legitimované subjekty. Keďže však spomínaný článok ústavy predpokladá len prieskum takého právneho predpisu, ktorý je vydaný ústredným orgánom štátnej správy, je prieskum opatrení ÚVZ (ktorý nie je ústredným orgánom štátnej správy) z abstraktnej kontroly ústavnosti vylúčený.

Ak by bolo opatrenie ÚVZ správnym aktom, ako sa domnievala druhá časť odbornej verejnosti, je potrebné ho považovať za akýsi „hybridný“ správny akt, pretože zaväzuje neurčitý počet adresátov, t.j. nie je individuálne vymedzený a ich adresátom nie je

individuálna fyzická alebo právnická osoba. Takýto správny akt náš právny poriadok explicitne nepozná a pre jeho špecifickosť si vyžaduje aj špecifickú právnu úpravu, ktorá v takých prípadoch zabezpečí relevantnú právnu ochranu. Všeobecná správa žaloba podľa § 177 Správneho súdneho poriadku preskúmava individuálne správne akty. Umožňuje v individuálnom prípade domáhať sa ochrany subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy, avšak výsledkom (v prípade, že je žalobca v konaní úspešný) môže byť len zrušenie napadnutého rozhodnutia, či opatrenia súdom. Súd nemôže, čo by v prípade hybridného správneho aktu bolo potrebné, svojím rozhodnutím potvrdiť, či suspendovať individuálny účinok opatrenia ÚVZ voči konkrétnej osobe, nemôže rozhodnúť o nezákonnosti postupu orgánu štátu pri realizácii opatrenia ÚVZ. Súd môže len zrušiť opatrenie ako celok, čo v prípade opatrenia ÚVZ môže viesť až k absurdnej situácii, v ktorej súd s regionálnou pôsobnosťou zruší opatrenie s platnosťou na celom území Slovenskej republiky.

Za významný nedostatok týchto potenciálnych prostriedkov nápravy verejná ochrankyňa práv považuje aj to, že negarantujú osobe, ktorá je adresátom opatrenia ÚVZ urýchlené konanie, ktoré je v tomto prípade nevyhnutné, ak má byť právna ochrana reálna. Pri opatrení, ktorého prijatie reflektuje na veľmi rýchlo sa meniacu pandemickú situáciu, a ktorého platnosť trvá v zásade niekoľko týždňov až mesiacov, kým ho nenahradí iné opatrenie, lehota na poskytnutie adekvátnej právnej ochrany nesmie presiahnuť niekoľko dní, nanajvýš týždňov. Preto verejná ochrankyňa zastáva názor, že súčasná práva úprava neumožňuje realizovať súdnu kontrolu opatrení ÚVZ a vytvára právnu neistotu, ktorá môže byť kedykoľvek a voči komukoľvek zneužitá bez akejkoľvek kontroly.

S ohľadom na uvedené, preto verejná ochrankyňa práv navrhla rade, aby prijala uznesenie, ktorým odporučí vláde SR iniciovať legislatívnu zmenu tak, aby bol vytvorený efektívny systém právnej ochrany adresátov protipandemických opatrení.

Podpredseda rady a štátny tajomník ministerstva spravodlivosti sa verejnej ochrankyne práv poďakoval za jej aktívnu činnosť a identifikáciu najzávažnejších rizík a problémov, ktoré súvisia s uplatňovaním ÚVZ. Ako uviedol, ministerstvo vníma nevyhnutnosť prijatia legislatívnej zmeny, ktorá by reflektovala na takto vzniknuté situácie. Súčasne uviedol, že predsedníčka rady v tomto smere komunikuje s členmi vlády SR.

V diskusii vystúpil člen rady Michal Davala, ktorý doplnil, že z jeho pohľadu sa rovnako problematickým javí nedostatočná publicita opatrení, ktoré majú dopad na celom území SR. Bolo by preto vhodné zjednotiť publikáciu prijímaných opatrení ÚVZ, aby každý občan mal priestor dozvedieť sa o ich presnom znení. Pri celoštátnych opatreniach by ako účelné videl ich publikovanie v Zbierke zákonov. Súčasne otvoril otázku legitimity prijímaných opatrení, a teda, či by celoštátne opatrenia mali byť prijímané ÚVZ ako rozpočtovou organizáciou štátu, resp. by o nich malo rozhodovať príslušné ministerstvo, či vláda SR ako kolektívny orgán štátu. V súvislosti s nedostatočnou preskúmateľnosťou opatrení sa súčasne zamýšľal nad prípadnou možnosťou ich preskúmania v budúcnosti v rámci kompetencie plánovaného novo vytvoreného Najvyššieho správneho súdu.

V diskusii následne vystúpil riaditeľ Kalužay z MZ SR, ktorý uviedol, že zavádzanie nových právnych mechanizmov na ochranu základných práv jednotlivca tak, ako bolo prezentované na zasadnutí rady by mohlo ohroziť zavádzanie účinných protiepidemických opatrení v krízovom režime. Ako uviedol, MZ SR a rovnako tak i ÚVZ sa snažia pri prijímaní opatrení zohľadniť vždy dopad na konkrétneho jednotlivca a sú prijímané za účelom ochrany verejného zdravia. Súčasne vyjadril obavu, že zavádzanie týchto právnych rámcov by z jeho pohľadu mohlo znefunkčniť ÚVZ.

Verejná ochrankyňa práv záverom uviedla, že si uvedomuje obavy, ktoré boli zo strany MZ SR adresované, a preto je z tohto hľadiska veľmi dôležitá komplexná a odborná príprava v súčinnosti so všetkými zodpovednými orgánmi a inštitúciami. Pripomenula, že SR ako demokratický a právny štát musí ochraňovať nielen život a zdravie svojich občanov, ale súčasne musí zabezpečovať aj ústavnú garanciu všetkých práv, ktoré sú týmto osobám priznané v súlade s Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi, ktorými je SR viazaná, a to i v čase pandémie.

Následne vystúpil člen rady a podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím Branislav Mamojka, ktorý uviedol, že v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 je často nedostatočne poskytovaná zdravotná starostlivosť, alebo prístup k nej je sťažený, čím mnohé zdravotné výkony nemôžu byť uskutočňované, alebo sú odkladané, čo môže u mnohých pacientov viesť až ku zhoršeniu zdravotného stavu s trvalými následkami.

Člen rady Kalmán Petöcz doplnil, že je nevyhnutné zladiť všetky krízové režimy tak, aby zodpovedali princípom právneho štátu a boli konzistentné, predvídateľné, transparentné, plne odôvodnené a proporcionálne vo svojich dopadoch.

Jozef Kalužay z MZ SR reagoval, že v medicíne sa naopak vždy vyžaduje individuálny prístup, a preto ku každému pacientovi treba pristupovať jednotlivo, v zmysle jeho potrieb a požiadaviek, v záujme presadenia najlepšieho úmyslu.

Záverom tohto bodu podpredseda rady vyjadril, že plne porozumel zaradeniu tohto bodu verejnou ochrankyňou práv v rámci programu, najmä na spôsob, ktorým chcela členov a členky rady upozorniť na právne riziká, ktoré môžu byť s touto situáciou spojené. Súčasne uviedol, že zo strany žiadneho člena alebo členky nevnímal úmysel spochybniť dobrý zámer, účinnosť, či efektívnosť prijímaných opatrení zo strany hlavného hygienika či ÚVZ, na druhej strane súčasne doplnil, že môže v budúcnosti nastať situácia, keď ÚS SR, prípadne správne súdy spochybnia legitimitu vydávaných opatrení s dôsledkom a zásahmi pre celú spoločnosť, resp. vo veci individuálnych slobôd jednotlivcov žijúcich na území SR.

Následne vyzval členov a členky na hlasovanie, rada prijala uznesenie č. 252, ktorým zobrala na vedomie Informáciu o ochrane ľudských práv a základných slobôd v kontexte prijímania a realizácie opatrení na zabránenie šírenia ochorenia COVID-19 predloženú Verejnou ochrankyňou práv a súčasne týmto uznesením odporučila vláde SR iniciovať legislatívnu

zmenu na vytvorenie efektívneho systému právnej ochrany adresátov protipademických opatrení.

BOD VIII.

V ôsmom bode programu vystúpil štátny tajomník Ministerstva kultúry SR Radoslav Kutaš, ktorý predniesol **Informáciu o legislatívnych opatreniach Ministerstva kultúry SR** (ďalej len „MK SR“) **na posilnenie právnej ochrany novinárov, slobody prejavu v SR a v oblasti poskytovania dotácii.**

Úvodom svojho príspevku informoval, že v nadväznosti na plnenie programového vyhlásenia vlády SR vznikla pri Rade vlády SR pre kultúru (ďalej len „RVSRK“) dočasná pracovná skupina pre stabilizáciu verejnoprávneho vysielateľa. Jej úlohou je navrhnúť také modely financovania Rozhlasu a televízie Slovenska (ďalej len „RTVS“), aby sa nielen stabilizovalo financovanie RTVS, ale aj garantovala, resp. posilnila jej nezávislosť od štátnej moci. Ako štátny tajomník ďalej uviedol, MK SR vníma existenciu tzv. duálneho systému médií ako základný predpoklad zabezpečenia plurality médií a informácií, existencia nezávislého inštitucionalizovaného systému médií verejnej služby je toho nevyhnutnou súčasťou.

MK SR tento rok zrealizovalo a rovnako ukončilo projekt Revízie výdavkov v kultúre Útvaru hodnoty za peniaze, ktorý sa realizoval s Inštitútom pre kultúrnu politiku. Revízia výdavkov z pohľadu štátneho tajomníka najmä upriamila pozornosť na skutočnosť, že neexistuje žiadne kvalitatívne hodnotenie služby, ktorú poskytuje verejnoprávny vysielateľ, najmä v kontexte toho, či sú so službou prijímajúci koncesionári spokojní alebo nie. Revízia výdavkov preto odporučila v opatrení vytvoriť aj systém hodnotenia verejnoprávnosti a kvality RTVS s merateľnými ukazovateľmi a ich pravidelné monitorovanie.

Ukončenie legislatívnych prác ohľadom revízie legislatívneho rámca fungovania RTVS z hľadiska financovania a inštitucionálnej úpravy sa predpokladá v roku 2021.

V druhej časti svojho príspevku uviedol, že MK SR v súvislosti s povinnosť implementovať revidovanú smernicu o audiovizuálnych mediálnych službách (2018/1808 zo 14. novembra 2018) pripravuje kompletne nový zákonný rámec (mediálny zákon), ktorý nahradí v súčasnosti platnú právnu úpravu obsiahnutú v zákone č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov a zákone č. 220/2007 Z. z. o digitálnom vysielaní programových služieb a poskytovaní iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o digitálnom vysielaní) v znení neskorších predpisov.

Na tento účel pracuje pri RVSRK dočasná pracovná skupina pre rekodifikáciu právnej regulácie audiovizuálnych mediálnych služieb. Ukončenie legislatívnych prác na rekodifikácii mediálnej legislatívy sa predpokladá v roku 2021. Zásadným posunom v oblasti mediálnej regulácie je právny koncept koregulácie, keď popri sebe bude pôsobiť samoregulačný rámec –

systém samoregulačných orgánov prostredia a rámec štátnej regulácie, ktorý sa aktivuje v prípadoch neexistujúceho orgánu samoregulácie alebo zlyhania mechanizmu samoregulácie.

Na expertnej úrovni došlo k predbežnému rokovaniu s Ministerstvom hospodárstva SR v otázkach samoregulácie reklamy (mediálnej komerčnej komunikácie).

V tretej časti sa sústredil na plánované legislatívne opatrenia v oblasti ochrany novinárov. Po vražde investigatívneho novinára bola na MK SR zriadená dočasná pracovná skupina pre právnu ochranu novinárov, ktorej činnosť mala smerovať k zmenám v mediálnej legislatívnej oblasti s cieľom výrazne posilniť ochranu novinárov a iných mediálnych aktérov a súčasne na prípravu legislatívnej úpravy skutkovej podstaty trestného činu ohovárania či iných civilných žalôb na ochranu osobnosti. Aktivity predmetnej pracovnej skupiny však boli s ohľadom na v tom čase prebiehajúce rokovania týkajúce sa zmeny tlačového zákona na pôde NR SR pozastavené.

MK SR sa v súčasnosti sústredí na ochranu zdroja, ktorá je v súčasnosti garantovaná len vydávateľom periodickej tlače, tlačovým agentúram a vysielateľom. Ako potrebné sa preto javí v rámci rekodifikácie mediálneho práva zjednotiť a garantovať právne ochranu novinárov pri výkone ich povolania bez ohľadu na typ média, v ktorom svoju činnosť vykonávajú chrániac a zabezpečujúc ochranu zdroja.

Ako informoval štátny tajomník MK SR vo veci úpravy trestného činu ohovárania už prebehli oficiálne stretnutia v súčinnosti s ministerstvom. Predpokladaný termín legislatívnych prác je závislý od legislatívneho procesu ministerstva v prípade trestného činu ohovárania a legislatívneho procesu rekodifikácie (2021).

V poslednej časti svojho vystúpenia štátny tajomník predniesol bližšie informácie vo veci dotačného zákona a poskytovaní dotácií MK SR.

Ako členov a členky rady informoval, MK SR pripravilo úplne nový zákon o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MK SR, ktorým boli niektoré doposiaľ existujúce dotačné tituly zrušené a naopak ním boli niektoré nové dotačné tituly zavedené. Účinnosť zákona platí od 1. novembra 2020. Z hľadiska dodržania všetkých legislatívnych pravidiel vlády SR bol nový dotačný zákon prijímaný v rámci štandardného legislatívneho procesu. V dôsledku zhoršenia epidemiologickej situácie v rámci druhej vlny pripravilo MK SR na zmiernenie následkov mimoriadnych situácii v rámci skráteného legislatívneho konania zákon, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v pôsobnosti MK SR v súvislosti s druhou vlnou pandémie ochorenia COVID-19.

MK SR v zmysle nového dotačného zákona bude môcť poskytnúť dotáciu zo štátneho rozpočtu na nový dotačný program, akým je podpora a rozvoj mediálnej výchovy, vrátane boja proti dezinformáciám. Tento program plánuje MK SR spustiť v roku 2021, na jeho spustenie sa vyžaduje prijatie schémy štátnej pomoci. Alokácia nie je zatiaľ pre tento projekt určená.

Nový dotačný zákon ďalej vymedzuje kultúrnu aktivitu osôb so zdravotným postihnutím alebo inak znevýhodnených skupín obyvateľstva ako kultúrnu aktivitu, ktorá je pripravená alebo vykonávaná týmito osobami alebo skupinami, alebo kultúrna aktivita organizovaná alebo zabezpečovaná iným subjektom pre tieto osoby alebo skupiny.

Dotačný program kultúra znevýhodnených skupín zostáva zachovaný s alokáciu 980 tisíc EUR. V rámci neho môžu byť podporované projekty podporujúce rovnosť príležitostí, integráciu osôb so zdravotným postihnutím alebo inak znevýhodnených skupín do spoločnosti, prevenciu a odstraňovanie všetkých foriem násilia, neznášanlivosti alebo diskriminácie, boj proti extrémizmu alebo predsudkom, výchova k tolerancii, posilnenie sociálnej alebo rodinnej súdržnosti, či rozvoj medzikultúrneho dialógu.

Po predstavení úvodných informácií z MK SR podpredseda rady otvoril k tomuto bodu diskusiu.

V rámci diskusie vystúpil podpredseda rady za občiansku spoločnosť Kalmán Petöcz, ktorý vyzdvihol iniciatívu prezentácie legislatívnych zámerov a zákonov MK SR, najmä s ohľadom na skutočnosť, že sloboda prejavu a právo na informácie sú základnými právami, ktoré majú byť v demokratickej spoločnosti akcentované a súčasne chránené pred ich zneužívaním, či porušovaním. Ako uviedol, privítal by i v budúcnosti bližšie informovanie rady o ďalších pripravovaných legislatívnych opatreniach na MK SR.

V diskusii vystúpil i člen rady Michal Davala, ktorý dal opätovne do pozornosti uznesenie rady č. 215 zo 14. marca 2019, konkrétne časť B.2, v ktorom sa vyzývalo MK SR rozvíjať konkrétne stratégie a mechanizmy podpory profesionálnych médií a nezávislej investigatívnej žurnalistiky a napĺňať aj ďalšie návrhy v súlade s Odporúčaním Výboru ministrov Rady Európy o pluralite médií a transparentnosti vlastníctva médií prijatom 7. marca 2018 (Odporúčanie CM/Rec(2018)1). Ako uviedol, bolo by vhodné odporúčania Výboru ministrov Rady Európy implementovať aj pri pripravovaných reformných plánoch MK SR.

Do diskusie sa zapojil i člen rady Martin Macko, ktorý sa spýtal, akým spôsobom sa plánuje MK SR vysporiadať s dezinformáciami, nenávistnými prejavmi v online médiách, ktoré sú mimo regulačného rámca a tiež, či sa pripravuje regulácia sociálnych sietí. Rovnako sa zaoberal otázkou, či niektoré dotačné programy by nemali prejsť pod niektorý z nezávislých fondov.

Štátny tajomník informoval, že MK SR je vo fáze hodnotenia a vyhodnocovania, ktoré dotačné programy ponechať v rámci svojej pôsobnosti, resp. ktoré prípadne presunúť do umeleckých, podporných fondov. Táto otázka stále nie je uzavretá, predpokladá sa vyriešenie tohto problému v horizonte jedného až dvoch rokov.

Pokiaľ ide o médiá, ktoré šíria dezinformácie a konšpiračné správy, ale majú status televízií a sú dostupné na internete resp. v éteri, sú ako uviedol štátny tajomník regulované, nakoľko televízne vysielanie je regulované takmer celé. V prípade rozhlasového vysielania je regulovaný iba éter, ostatné média budú v zmysle smernice regulovať sčasti aj platformy, ak sa bude jednať o audiovizuálnu mediálnu službu na požiadanie.

Po ukončení diskusie podpredseda rady predniesol návrh uznesenia a vyzval členov a členky rady na hlasovanie o ňom. Rada zobrala uznesením č. 253 na vedomie Informáciu o legislatívnych opatreniach Ministerstva kultúry SR na posilnenie právnej ochrany novinárov, slobody prejavu v SR a v oblasti poskytovania dotácií.

BOD IX.

V bode deväť programu zasadnutia vystúpil podpredseda rady za občiansku spoločnosť Kalmán Petöcz, ktorý predniesol svoj príspevok **k legislatívnemu procesu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 40/1993 Z.z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, a ktorým sa dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov** (LP/2020/304).

Ako uviedol, z jeho pohľadu návrh novely zákona o štátnom občianstve vychádzajúci z programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020 – 2024 vytvára diskriminačným spôsobom dve kategórie občanov. Prvej kategórie občanov, ktorí štátne občianstvo stratili v zmysle novely zákona o štátnom občianstve s účinnosťou od 17. júla 2010 môže byť slovenské štátne občianstvo navrátené, pokiaľ preukážu minimálne trojročný trvalý pobyt v novom štáte, kde občianstvo získali ale naopak, slovenské štátne občianstvo nebude navrátené tým osobám, občanom, ktorí nebudú vedieť preukázať minimálne trojročný pobyt v cudzine, pretože zo Slovenskej republiky nikdy neodišli, nakoľko sa jedná o príslušníkov maďarskej menšiny žijúcich na Slovensku. Pripravovaná novela zákona preto v zmysle podpredsedu rady pre občiansku spoločnosť prináša určité pozitívne aspekty, ale súčasne podľa jeho vyjadrení môže byť diskriminačná voči druhej skupine občanov. Uviedol tiež, že v určitom zmysle sa nekonzistentne odvoláva na Európsky dohovor o občianstve, najmä v časti, kde je argumentácia trvalej väzby.

Návrh uznesenia k tomuto bodu občianska spoločnosť nepripravila, nakoľko v čase zasadnutia rady prebiehalo zapracovávanie pripomienok po skončení medzirezortného pripomienkového konania k tomuto návrhu zákona.

Následne vystúpil generálny riaditeľ sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra SR (ďalej len „MV SR“) Adrián Jenčo, ktorý potvrdil, ako už bolo v príspevku predkladateľa uvedené, že v zmysle programového vyhlásenia vlády SR vláda SR umožní občanom Slovenskej republiky dlhodobo žijúcim na území iného štátu nadobudnúť občianstvo tohto štátu bez straty občianstva Slovenskej republiky. Súčasne sa vláda SR bude zaoberať situáciou osôb, ktoré na základe platného zákona prišli o štátne občianstvo tak, aby im bolo vrátené na základe štandardných európskych princípov nadobúdania občianstva. Návrh zákona súčasne predpokladá zjednodušenie podmienok nadobúdania štátneho občianstva pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Generálny riaditeľ súčasne informoval, že v rámci medzirezortného pripomienkového konania boli vznesené i pripomienky zásadného charakteru, či už ako pripomienky hromadné alebo pripomienky z neziskového sektora, ktoré požadovali úpravu podmienok straty občianstva v zmysle zákona o štátnom občianstve podľa právneho stavu do 17. júla 2010. Pripomenul, že MV SR sa vo veci prijatia novely zákona o štátnom občianstve drží programového vyhlásenia vlády SR, a takýmto spôsobom ju bude prekladať aj na rokovanie vlády SR.

Súčasne sa navrhuje doplniť ako podmienka na udelenie štátneho občianstva SR, že žiadateľ nesmie predstavovať hrozbu pre verejný poriadok alebo bezpečnosť SR, umožňuje sa

nadobudnúť občianstvo aj osobám so slovenským pôvodom po jednom z rodičov, prarodičov alebo praprarodičov.

BOD X.

V poslednom bode vystúpil podpredseda rady za občiansku spoločnosť Kalmán Petöcz, ktorý predstavil **informáciu k procesu prípravy zmien volebných zákonov.** Ako uviedol, eviduje informáciu, že MV SR sa podieľa na prípravách volebných zákonov, predovšetkým na zákone o výkone volebného práva v rámci vytvorenej pracovnej skupiny, na ktorej participujú rôzni zástupcovia štátnych inštitúcií, resp. odborníci z praxe. Pripomenul, že rada vo svojom uznesení č. 223 z 20. júna 2019 už vyzývala na rekodifikáciu zákona o volebnom práve, najmä na zjednotenie procesných postupoch pri rôznych typoch volieb. Ako žiaduce už vtedy členovia a členky rady identifikovali prijatie legislatívy, ktorá by umožňovala hlasovanie aj zo zahraničia a tiež zjednotenie podmienok prístupu k volebnému právu občanov patriacim k niektorým skupinám obyvateľstva, najmä zdravotne a ťažko postihnutým osobám.

Podpredseda rady za občiansku spoločnosť dal do pozornosti, že rada v zmysle vyššie uvedeného uznesenia navrhla predsedovi rady zriadiť pracovnú skupinu pre občianske a politické práva. Z tohto hľadiska by členovia a členky rady za občiansku spoločnosť uvítali prípadne zohľadniť zástupcu z rady do pracovnej skupiny MV SR, ktorá sa zaoberá prípravou volebných zákonov. Súčasne si dovoľujú pripomenúť, že pripravované zákony musia byť plne v súlade so všeobecnosťou volieb, rovnosťou volebného práva, ako aj s právami všetkých osôb patriacim k rôznym zraniteľným skupinám.

Následne vystúpil člen rady a podpredseda Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím Branislav Mamojka, ktorý uviedol, že pri príprave novej legislatívnej úpravy je nevyhnutné zabezpečiť rovný prístup k volebnému právu, najmä aby skupina zdravotne postihnutých osôb (nevidiacich a ťažko slabozrakých) mohla samostatne tajne voliť. V súčasnosti sú rôzne opatrenia, ktoré umožňujú voliť asistentom týchto zdravotne postihnutých osôb, ale ako uviedol, v tomto prípade nie je uplatňovaný princíp tajnosti volieb. Z tohto hľadiska si dovolil požiadať, aby MV SR do svojej pracovnej skupiny nominovalo, prípadne prizývalo zástupcu osôb so zdravotným postihnutím, ktorý by odborne reflektoval všetky požiadavky tejto skupiny pri výkone volebného práva. Ako jedno z prípadných riešení výkonu volebného práva by videl možnosť stiahnuť si volebný lístok z internetu, upraviť ho na potreby hlasovania a následne ho odoslať na príslušnú zodpovednú inštitúciu.

V diskusii vystúpil i generálny riaditeľ sekcie verejnej správy MV SR Adrián Jenčo, ktorý uviedol, že MV SR reaguje na programové vyhlásenie vlády SR, v zmysle ktorého sa plánuje zaviesť elektronické hlasovanie vo voľbách pre občanov SR, ktorí sa v deň volieb nachádzajú v zahraničí, a tak im umožniť voľbu zo zahraničia elektronicky. Súčasne uviedol, že MV SR musí starostlivo zvážiť bezpečnostné riziká takéhoto hlasovania. Z tohto dôvodu zriadilo medzirezortnú expertnú pracovnú skupinu na účely posúdenia analýzy bezpečnostných rizík pre elektronické hlasovanie vo voľbách do NR SR zo zahraničia a vypracovanie analýzy bezpečnostných rizík pre elektronické hlasovanie vo voľbách zo zahraničia v návrhom ďalších opatrení. Pracovná skupina sa tiež zaoberá súčasnou právnou úpravou voľby poštou zo zahraničia, s cieľom zjednodušiť hlasovanie poštou voličmi žijúcimi v zahraničí. Skladá sa

z cca 20 členov, ktorí tvoria zástupcovia jednotlivých dotknutých rezortov, ďalej je v pracovnej skupine zastúpený aj akademický sektor, Slovenská akadémia vied, zástupcovia tretieho sektora, Štatistický úrad SR, Národný bezpečnostný úrad, atď. Uskutočnené boli doposiaľ prvé dve stretnutia. Problémy, s ktorými sa MV SR musí vysporiadať je najmä skutočnosť, že v súčasnosti neexistuje elektronický zoznam voličov a na Slovensku stále existujú miesta bez pokrytia internetu.

Člen rady Michal Davala v nadväznosti na uvedené uviedol, že pri príprave zákona o sčítaní obyvateľov na rok 2021 sa riešili obdobné otázky, t.j. ako spraviť sčítanie plne elektronicky v miestach, kde nie je žiadne sieťové pripojenie, preto by prípadne bolo vhodné z jeho pohľadu sa oboznámiť s touto metodikou.

Generálny riaditeľ informoval, že v súčasnosti Štatistický úrad SR už sumarizuje na okresných úradoch výsledky volieb, kde zbiera elektronické zápisnice (forma elektronizácie), táto povinnosť je už dnes obligatórna. V budúcnosti sa plánuje pripraviť novela zákona tak, aby zápisnica z okrsku odišla elektronicky a predseda okrskovej komisie by nemusel po ukončení hlasovania odovzdať osobne zápisnicu na okresný úrad. Uvedené by sa malo týkať spojených komunálnych a VÚC volieb v roku 2022.

Opätovne sa zapojil do diskusie člen rady Branislav Mamojka, ktorý pripomenul, že pri plánovaní elektronizácie volieb treba hľadať také dostupné alternatívy, aby okruh zdravotne postihnutých osôb, ktorí nemôžu voliť tajne a samostatne, bol čo najmenší. Súčasne poznamenal, že MV SR v rámci rozporového konania k vyhodnoteniu plnenia Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím konštatovalo, že nie je uplatniteľné právo na tajné voľby pre určitú skupinu osôb.

Podpredseda rady a štátny tajomník Michal Luciak reagoval, že pracovná skupina na MV SR sa v rámci otázky elektronizácie volebných procesov, ale aj samotného elektronického hlasovania zaoberá tematikou voľby zdravotne ťažko postihnutých osôb a ich znevýhodnenia, najmä akým spôsobom zabezpečiť prístup týchto osôb k tajnému hlasovaniu. Súčasne navrhol, že závery z pracovnej skupiny by mohli byť prezentované na najbližšom zasadnutí rady. Súčasne tlmočil požiadavku na MV SR, aby súčasťou tejto pracovnej skupiny bol člen rady, prípadne zástupca osôb so zdravotným postihnutím.

Vzhľadom ku skutočnosti, že rada k tomuto bodu neprijímala uznesenie, sa podpredseda rady poďakoval všetkým zúčastneným za účasť a ukončil zasadnutie.